

Forfatter: Nansen, Betty

Titel: BREV TIL: Michaëlis, Karin FRA: Nansen, Betty (19uu-uu-uu)

Citation: Nansen, Betty: "BREV TIL: Michaëlis, Karin FRA: Nansen, Betty (19uu-uu-uu)", i *Kvindehjerter*, GYLDENDALSKE BOGHANDEL NORDISK FORLAG, s. 148. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002137185-000-shoot-L0021371850000018.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Kvindehjerter

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Uafsendt Brev.

Betzy — jeg vilde saa gjerne forsøge paa at samle mine Tanker. Alting gaar i ét inde i mit Hoved.

Klokken er vist bleven tre nu. Det er allerede lyst. Men jeg har trukket Gardinerne for og tændt Lyset i Loftet — saa distraheres jeg ikke af Livet, der begynder at vaagne paa Kajen.

Hvad er dette? Hvad er det, der sker med mig?

Hvad skrev jeg til Dem igaar, hvor meget har jeg fortalt Dem? Der er jo en Evighed mellem igaar og idag. Der er jo sket saa meget — og saa lidt, altfor lidt synes jeg.

Jeg fortalte Dem, at jeg i et Anfald af, Gud véd hvad, inviterede den fremmede Mand til The, gjorde jeg ikke?

Det var en Spøg, en letsindig, bunduforsigtig s. 149Spøg, om De vil. Det var dog næppe derfor, jeg var saa nervøs hele Formiddagen. Snart vilde jeg sende Afbud, og snart syntes jeg ikke, Tiden gik hurtigt nok. Det endte da ogsaa med, at jeg kom et helt Kvarter for tidligt og sad til Spot og Spe for hele Klubben, der tager deres Coctail her paa Grand.

Til sidst kom han og var om muligt endnu mere forvirret end jeg. Hans Hænder rystede, saa han maatte sætte Koppen fra sig, og jeg spildte The ud over Dugen.

Men det gik over. Hvis De spurgte mig, hvad vi drøftede, vilde jeg ikke kunne nævne Dem én Ting. Vi tilhører jo nogenlunde samme Kreds, har enkelte fælles Bekendte — vi snakkede løs — i Begyndelsen for at komme over Forlegenheden, senere fordi det morede os. Er der ikke noget, der hedder »at hygge sig sammen«, eller er det Svensk — jeg bruger sommetider svenske Vendinger — vi lo og snakkede og havde det utrolig rart.

Jeg véd ikke, hvem af os der sagde det, men det faldt af sig selv, at vi vilde spise til Middag sammen. s. 150Vi drøftede kun et Øjeblik hvilket Sted der kunde tænkes at være mindst kompromitterende. Og vi blev enige om, at paa denne Aarstid var der ikke et Menneske paa »Kronprinsen«. Nu i Sommertiden søger alle ud til Hasselbacken. Kronprinsen er et lille fint Hotel, der ligger paa Drottninggatan — vi var end ikke sikre paa, vi overhovedet kunde faa noget at spise der nu.

Men det kunde vi da. Vi mente at vække mindst Opsigt, naar vi ikke klædte os om. Han tog i Forvejen for at bestille Middag, jeg skulde følge i Vogn en halv Time senere. Jeg havde kendt Mennesket i en Time eller maaske to, og jeg havde en Hemmelighed med ham nu. Den Tanke faldt mig ind, mens jeg bandt mit Slør foran Spejlet, men jeg skød den atter fra mig.

Jeg stod og saá paa mig selv. Jeg syntes, jeg lignede en Skolepige, der skal paa gale Veje. Og stik imod Aftalen rev jeg pludselig min mørke Fløjskjole af og sprang i en rosa tussor Dragt, der er henrivende smuk, men ret opsigtvækkende — ikke mindst Hatten, et Havebed af Roser fra det mørkeste røde til det lyseste lilla.

s. 151Jeg kom langt over Tiden, fordi jeg vilde have Blomster til Bordet, og alle Forretninger havde lukket. Til sidst fandt jeg en lille Bod, som endnu var aaben, og som jeg plyndrede for hele dens Indhold. Der var Asters og Georginer og Chrysantemum og Violer og smaa halvvisne blegsottige Roser — jeg løb med det altsammen og lo af Mamsellen, som forfærdet raabte efter mig, at Vandet fra Blomsterne drev ned ad min Kjole.

Min Munterhed fik et lille Knæk, da Hofmesteren tiltalte mig paa Fransk og jeg genkendte vor tidligere maitre d'hôtel; jeg havde glemt, hvad jeg meget vel vidste, at han havde faaet Ansættelse her paa Hotellet. Men min Forstemthed svandt saa hurtigt, som den var kommen — jeg syntes egentlig, det var ganske hyggeligt at se Francois pusle omkring mig som i gamle Dage.

Middagen —

Gripenberg havde sammensat en diner saa lang som Leporellos Liste. Jeg véd ikke, om han troede, jeg skulde besejres ad den Vej. Den ene Margeaux og Chambertain troppede op efter den anden, indtil jeg fortvivlet sagde, at jeg kunde ikke blande s. 152Vin, han maatte nøjes med at give mig et enkelt Glas Champagne.

Nej, hvor jeg lo, da Francois med et Skuldertræk, der burde have faaet hele Etablissementet til at synke i Jorden af Skam, beklagede, at han ikke kunde servere Madame — som han diskret kaldte mig — min sædvanlige Champagne, det tog mig adskillig Tid at faa ham til at indse, at jeg kunde nedsvælge en almindelig Pommery.

Ja, vi snakkede altsaa, løst og fast, vi havde straks fundet Tonen, og min Nervøsitet for, at han skulde »misforstaa« Situationen, svandt under Middagen helt bort. Det, jeg havde gjort, var jo saa letsindigt, at det næsten berettigede til Angreb, det kunde jeg sige mig selv. Og alligevel var det, som Blodet standsede i mit

Nansen, Betty, *Kvindehjærter*,

Hjærte, hvergang den Tanke fór mig gennem Hovedet.

Men som sagt jeg faldt til Ro, mens vi spiste og talte og lo af de ligegyldigste Ting. Det var, som om den Harmoni, der er i hans Person, gled over paa mig og for nogle Timer dæmpede min Uro.

Det er nemlig hans Væsens Kendemærke. Han s. 153er næsten afklaret harmonisk. Endnu mere, ja paa en helt anden, jeg kunde næsten sige medfødt, Maade end Erik. Og der er intet, der gør saa stærkt Indtryk paa mig, sagtens fordi jeg selv saa ganske mangler det.

Hænderne tager saa fast og roligt om alt. Blot i den Maade, han behandler Kniv og Gaffel, er noget selvfølgeligt. Der er en behagelig Sikkerhed over hele Skikkelsen.

Hans Skønhed siger mig ikke saa meget.

Haaret er smukt af en usædvanlig askeblond Farve — engang han bøjede sig hen under det elektriske Lys, blev det helt gyldent. Det er Øjnene, der bestemmer hans Ansigt. De er kloge og ret kølige — men bagved er der noget, jeg ikke kan faa fat paa. De skifter bestandig.

Naar han ler, bliver de smaa og pudsige som et lattermildt Barns — og en Gang iaften saa jeg dem, skælvende og bange, som hos et anskudt Dyr.

Det var, da jeg vilde sige Farvel.

Han var helt anderledes, end jeg havde tænkt mig.

s. 154Stockholm er en lille By, og i vor Kreds véd vi alt om hinanden. I de lange Vinterdage, hvor vi kører Karrussel hos hinanden, er der ikke den Sladder og Skandale, som ikke spiddes og endevendes.

Første Gang, jeg hørte Birger Gripenbergs Navn, var forrige Vinter, i Forbindelse med Grevinde Harrington. Hun er som trukket ud af Ærmet paa Lili Rosen, saa kender De Typen. Jeg husker nogle Ord af Helmuth engang — der var Tale om Lili og hendes langstrakte Rideture med de yngste i Garnisonen — saa sagde Helmuth: Ja, ja, jeg tror nu, at i Virkeligheden har Lili altid været Preben tro.

Jeg spekulerede umaadeligt over det Udtryk. Men der gik Aar, før jeg lærte at vurdere det Skel, Dyden sætter mellem den ex- og interiøre Elskov.

Grevinde Harrington tilhører samme Kategori som Lili. Hun og Gripenberg saas meget sammen en kort Tid i Vinter. Saa overgik hun til den siamesiske Attaché, der ligner et lastefuldt Barn.

Gripenberg blev senere paa Vinteren nævnt sammen s. 155med en Liane de et eller andet, der sang i Sveasalen. Der løb dengang en Historie rundt ved alle Eftermiddags-Theerne om et endog meget brutalt Svar, han havde givet paa et lidt for babyagtig dristigt Spørgsmaal, som den franske Stjerne — der i Privatlivet yndede at være i Ingenuestilen — havde henkastet i et Selskab af vore unge Levemænd og deres Damer.

Denne Geschichte, som er for kraftig til at betroes Papiret, dukkede pludselig op i min Erindring under Middagen. Men den var saa uforenelig med hans Væsen — han er saa langt fra at synes raa.

Og alligevel —

Jeg husker, da Tjeneren tabte en Tallerken i Gulvet. Gripenberg blev helt ude af sig selv over det lille Uheld. Hans Læber blev hvide, al Farven veg fra hans Ansigt, han saá ud, som vilde han slaa den arme Opvarter til Jorden.

Rent uvilkaarlig lagde jeg min Haand paa hans Arm. Han saá paa mig, lukkede saa Øjnene.

»Tilgiv mig« sagde han og strøg sig med Haanden over Panden — den var helt vaad af Sved, s. 156»tilgiv mig, jeg blev saa rasende paa den Klodrian!«

»Jeg er saa forfærdelig hidsig«, føjede han til med et Smil og kyssede min Haand, saa nænsomt og blidt, at jeg fuldkommen meningsløst fik Taarer i Øjnene. Det er nemlig for mig det uimodstaaeligste af alt uimodstaaeligt, naar ellers ligevægtige Mænd kommer ud af Ligevægt — helst naturligtvis for min Skyld.

Det var vist ham, der nævnede gamle Baronesse Beauchamps. Vi blev helt fornøjede, da det viste sig, at vi begge holdt af hende.

Og med ét huskede jeg nogle Ord, hun sagde ved en Middag hos sig selv, da der blev talt om Oily Harrington og G. Jeg huskede dem ordret: »Mes enfants je m'en fiche pas mal de tout ça. Ce gargon a le coeur gros, pour lui l'amour n'est qu'une question de toilette, pour elle pas même autant que ça«.

Et Toilettespørgsmaal, hvad mente hun med det? Var det muligt, at dette Menneske, der i ti Aar havde beskæftiget Byen med sine Skandaler og Eventyr, der var kendt paa Børsen og i Klubben s. 157 som en dristig og haardhændet Spiller, der for blot et Minut siden havde været som en gal Tyr, fordi en ulykkelig Opvarter spildte en Draabe Sauce paa min Kjole — var det muligt, at denne Mand var uden Passioner?

Dog, hvad angik det mig? Hvad vedkom han mig, den fremmede Mand — jeg kendte ham jo ikke.

Jeg véd ikke, hvormange Klokker var, da man diskret antydede os, at det var Lukketid. Vi havde for Resten hele Tiden været alene i Salen. Han spurgte, om jeg ikke vilde have en Vogn, men jeg foretrak at gaa i det dejlige Vejr.

Drottninggatan var øde og mennesketom, Butikkerne lukkede. Kun nede paa Hjørnet lyste de elektriske Blus fra Hallbergs juvelfyldte Vinduer.

Ingen af os talte. Vi tænkte vel begge paa det samme: At nu skulde vi skilles.

Vi gik ned til Vandet. I Slottet var alle Vinduer mørke.

»Kongen er paa Ulriksdal«, sagde Gripenberg og saá over mod den sorte Bygning.

— Ja, svarede jeg.

s. 158 Saa rakte jeg Haanden ud til Farvel.

Han tog den og holdt den fast.

Og da var det, jeg saá hans Øjne.

Bedende, tryglende, angstfyldte saá de ind i mine. Jeg syntes, de Øjne fik Ret over mig, jeg syntes, de paalagde mig et Ansvar. — »Hør«, sagde jeg med en pludselig Indskydelse og blev helt glad ved paa den Maade at kunne skubbe noget pinligt fra mig — »vi gaar ind i Café'en her og drikker et Glas Champagne til Afsked. Hvis der da er aabent endnu«.

Han slap min Haand. Og med en fuldkommen drengagtig Kaadhed stak han sin Arm ind under min og begyndte trods mine Bønner at synge Maximevisen.

— »De synger jo falsk«, sagde jeg leende.

— »Ja, som en Høne«, svarede han overgivent, »men jeg har ikke desto mindre en forbandet fin Täft for Musik«.

Der brændte et Par enlige Blus i Lokalet. En søvning Kelner saá uforstaaende paa os, da vi forlangte Champagne. Han bragte en lyserød, vammel Skumdrik, der smagte som Sirup.

s. 159 Gripenberg var helt forvandlet nu. Han var saa uimodstaaelig i sin Galskab, at jeg maatte le med. Ret som vi havde faaet Champagnen, kom en Herre i fedtet Diplomatfrakke hen imod os.

— »Det er Udsmideren«! hviskede G. til mig.

Jo ganske rigtig, Café'en skulde stænges nu.

»Hvad gør vi saa«? sagde han med komisk Fortvivlelse.

»Vi tager en Automobil og kører en Tur«, svarede jeg resolut.

— »Vi tager en Automobil og kører en Tur«, gentog han højt og saá strængt paa den forfjamskede Hofmester. »Vi sætter os i en aaben Vogn, min Herre, og det er højst sandsynligt, at vi faar Lungebetændelse, og hvis vi dør af det, er det Deres Skyld, forstaar De, ene og alene Deres Skyld«!

Hofmesteren gloede paa os, som var vi gale.

— »De tror, vi er berusede, min Herre«, fortsatte han. »Det gør mig ondt for Deres psykologiske Skarpsind. Vi er ikke berusede. Men om tyve Minutter er vi forkølede, og da er det, Deres Ansvar begynder«.

Kvindehjærter.

s. 160 Vi havde ikke kørt 5 Minutter, før jeg bad om at vende om. Jeg frøs i min tynde Kjole. Trods mine Protester rev han sin Jakke af og lagde den over mine Knæ. Men det hjalp ikke. Og hele den kaade Stemning

Nansen, Betty, *Kvindehjærter*,

fra før var som bortblæst nu. Ingen af os sagde et Ord. Vi sad bare og saá op mod den blaa Nathimmel, der lyste af tusinde Stjærner.

Jeg hørte mit Hjærte banke. Haardt og uregelmæssigt slog det mod min Haand.

»Jeg vilde gærne hjem«, gentog jeg og søgte at gøre min Stemme munter og lys.

»Ja«, sagde han og blev siddende uden at røre sig.

Jeg vendte mit Hoved om imod ham.

Han sad med lukkede Øjne. Munden, der er saa fast i Linjen, var lukket sammen som i Smerte — han havde taget Hatten af, den laa i hans Skød.

Jeg tænkte slet ikke, jeg følte bare noget inde i mit Bryst, der gjorde saa forfærdelig ondt. Jeg kunde ikke slippe ham paa den Maade. Jeg kunde s. 161 ikke gaa fra ham nu. Jeg kunde ikke gøre ham Fortræd.

Rent uvilkaarlig tog jeg hans Haand mellem mine. Den var saa kold, hans Haand, men det var jo intet Under, om han frøs, naar han sad dér i Skjorteærmer.

Han rørte sig ikke. Kun et lille svagt Tryk af hans Fingre lod mig forstaa, at han følte min Nærhed.

Tankerne jog forvirret gennem mit Hoved. Jeg vidste ikke, jeg havde sagt det, før jeg hørte min egen Stemme:

»Jamen, hvordan?« spurgte jeg sagte.

Han vendte sig ikke engang om imod mig. Med et Sæt sprang han op paa Forsædet. »Grand Hotel« raabte han til Chaufføren. Da han satte sig ned, tog han Hatten paa, men et Øjeblik efter laa den igen i hans Skød.

Der blev ikke talt et Ord imellem os mere.

Først ved Operakällaren bøjede han sig over mod mig. »Jeg springer af her. Hvad Nummer? Nej det behøves ikke. Jeg véd det, jeg saá det paa Tavlen igaar« —

11*

s. 162 Inden jeg havde svaret, var han ude af Vognen.

— — —

— — —

Jeg var helt forvirret, da jeg kom op. Jeg kastede en løs Kjole om mig og sendte Melanie i Seng. Jeg gik frem og tilbage i Stuerne og fór sammen ved den mindste Lyd ude fra Trappen.

Den samme Tanke kørte omkring i min Hjærne: Hvordan vilde han komme? Telefonerede han først? Hvordan slap han usét op ad Trappen — og hvordan vilde han være, naar han kom?

Jeg pressede Haandfladerne mod hinanden, mens jeg rastløst flakkede rundt. Mine Hænder var fugtige og kolde som Is. De voldte mig næsten Smerte. Jeg stak dem ind paa Brystet for at varme dem.

Til sidst satte jeg mig paa en Stol ved Vinduet. Der var stille paa Gaden. Kun nede fra Strømparterren lød nu og da nogle løsrevne Toner af Enkevalsen.

Jeg talte Lygterne, der blinkede i lige Rækker ned langs Kajen og udover Skeppsbroen — saa mange der var. Hundrede — to Hundrede.

. . . Han aabnede Døren uden at banke paa.

s. 163 »Undskyld«, sagde han en Smule stakaandet, »men jeg havde en Kelner lige i Hælene. Jeg maatte tage Trappen i to Spring«.

Han blev staaende ved Døren. »Skal den laases?« spurgte han. Jeg nikkede.

Saa drejede han Nøglen om med et lille hurtigt, dæmpet Smæld.

Jeg sad og saá paa ham, mens han tog Overfrakken af. Altsaa maatte han have været hjemme i Mellemtiden.

Nansen, Betty, *Kvindehjærter*,

Saa stod han lidt og gned sine Hænder. »Det er alligevel køligt om Aftenen«, sagde han, idet han kom hen imod mig.

Jeg svarede ikke. Jeg blev siddende urørlig paa min Stol. Det brusede og summede for mine Øren. Pludselig drejede han om.

— »Naa saadan bor Del« sagde han og saa rundt i Stuen.

»Nej saadan bor jeg netop ikke«, svarede jeg smilende, »jeg bivouakerer her«.

Han gik og saá paa alting. Han gav sig god Tid.

— »Samler De?« spurgte han og pegede paa s. 164 nogle smaa Sèvres-Krukker, jeg slæber med mig Verden rundt — min eneste Arv efter Grandmama.

»Nej«, svarede jeg.

»Far samlede paa gammelt Porcelæn«, fortsatte han og vendte med Kendermine Bunden i Vejret paa en af Vaserne, »men han blev altid snydt. Vi fik da ingenting ind ved Auktionen.«

Jeg fulgte efter ham ind i de andre Stuer. I Døren til mit Soveværelse vendte han sig om imod mig: »Er det tilladt?«

»Ja«, svarede jeg.

»Jamen her er da pænt«, sagde han og saá sig omkring.

»Det er ogsaa mit eget«, svarede jeg smilende. »Jeg orkede ikke at blive ved at sige Godnat og Godmorgen til de rædsomme Hotel-Møbler«.

»Maa jeg?« spurgte han og pegede paa en Lænestol ved Bordet.

»Ja, ja, bevares«, svarede jeg, »undskyld at jeg ikke straks« — — —

Han satte sig ned. Ingen af os talte.

»Vil De ikke ryge?« spurgte jeg og saá paa hans Haand, der tegnede Luftfigurer paa Tæppet.

s. 165 Han løftede Hovedet. — »I Deres Soveværelse? Pour qui me prenez-vous, madame?«

— »De kan slet ikke tale Fransk« sagde jeg smilende.

»Jeg er heller ikke født i Frankrig«, svarede han lidt rapt.

»Saalidt som jeg altsaa«.

»Jamen Deres Mor var fransk«.

»Hvor véd De det?« spurgte jeg forbavset.

Lidt efter sagde han: »Vil De være forfærdelig rar imod mig — saa giver De mig et Glas Vand. Vor Afskeds-Champagne brænder mig saa bandsat i Halsen«.

Jeg gik ind i Badeværelset og lod Vandet løbe længe for at faa det godt koldt.

Da jeg kom tilbage, var der mørkt i Stuen. Kun Lyset fra Toiletværelset faldt i en Strime henover Gulvet.

Jeg saá ham som en mørk Silhouet henne ved Vinduet. Han havde trukket Gardinet fra og stod og saá ned paa Gaden. »Værsgod«, sagde jeg og satte Glasset paa Bordet.

Han hørte mig ikke.

s. 166 Men lidt efter vendte han sig om.

»Kom« sagde han og rakte Haanden ud imod mig, »kom og se hvor her er dejligt«.

Jeg gik hen til ham. »Jeg kender hver Lygtepæl her« sagde jeg spøgende, »hver Aften staar jeg og ser ud over Vandet dér borte. Og drømmer, jeg er i Venedig«.

»Er der dejligt i Venedig?«

Nansen, Betty, *Kvindehjærter*,

»Det er der vel. Jeg har aldrig været der«.

»Jeg troede, De havde været overalt. De, der altid rejser«.

»Jeg har været 6 Timers Jærnbane kørsel fra Venedig — men jeg vilde ikke derhen«.

»Hvorfor ikke?«

Jeg tav et Øjeblik.

»Hvorfor?« gentog han og lagde sin Haand paa min Skulder.

»Fordi jeg altid har ønsket at se Venedig sammen med en Mand, jeg elsker«.

Han lod Forhænget falde tilbage . . . stod saa lidt og saá paa mig i Mørket.

»Jeg troede, De havde elsket saa mange« sagde han stille.

s. 167 Saa mærkede jeg hans Haand over mit Hoved. Rent uvilkaarligt bøjede jeg Hovedet tilbage.

»Maa jeg slet ikke røre ved Dem?« spurgte han og trak Haanden til sig.

»Jo«, sagde jeg og gjorde et Forsøg paa at le, »men min Forfængelighed taaler ikke, at Krøllerne kommer i Uorden. De er jo ikke saa skønne som Deres«.

Han tog mig med begge Hænder fast om Hovedet.

»Hannen kendes paa sin Fjederpragt«, sagde han muntert og rystede mig, saa Haarnaalene faldt ud af min Fletning.

»Deres Fjer er gyldne«, svarede jeg leende.

»Er de?«

Han lagde sin Arm om mit Liv og førte mig langsomt henover Gulvet. Vi standsede i Lysstriben foran Døren. Jeg hørte hans Hjærte banke i Stilheden, og jeg mærkede Slagene, der faldt haardt og ujævnt mod min Arm.

Saa bøjede han sig ned over mig. Hans Læber berørte min Pande som et flygtigt koldt Pust.

»Gaa saa«, sagde han stille og skød mig læmpeligt s. 168 ind i Toiletværelset, hvis Dør lukkede sig sagte.

— — —

— — —

— — —

Hvad er dette? — — — — —

— — —

— — —

Han laa med lukkede Øjne. Jeg troede, han sov, og jeg turde ikke røre en Finger for ikke at vække ham.

Da mærkede jeg hans Mund mod min Skulder. Det var det svageste Kærtegn, saa bitte, bitte lille . . .

»Jeg troede, De sov«, sagde jeg halvhøjt.

Han slog Øjnene op imod mig. »Sov. Tror De, jeg kan sove nu! Jeg troede De sov«.

Jeg hørte ham tale lidt efter, men saa sagte, at jeg ikke kunde opfatte Ordene.

»Hvad siger De?« spurgte jeg.

»Jeg siger: Saa stor en Tillid har aldrig noget Menneske vist mig«.

— — —

s. 169 Saa stor en Tillid. — — —

Nansen, Betty, *Kvindehæarter*,

— — —

— — —

Jeg forstaar ikke dette.

— — —

— — —

Godnat Betzy — jeg er saa træt.

Hvad skal jeg? Hvad vil jeg?

Hvor føres jeg hen?

M. L.